
NOTITS

Udenrigsministeriet

Center

Til: Folketingets Europaudvalg og Sag:/ 2015 - 44122 /
Folketingets Erhvervs-, Vækst- og ID Nr.: 981757
Eksportudvalg

Cc: Bilag:

Fra: EU-retskontoret (JTEU) Dato: 17-12-2015

Emne: EU-Domstolen: Afgivelse af indlæg i EU-Domstolens udtalelsessag A-2/15
vedrørende frihandelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken
Singapore

Indledning

Kommissionen afsluttede i oktober 2014 forhandlingerne om en frihandelsaftale med Republikken Singapore. I den aftaletekst, som Kommissionen har forhandlet, lægges der op til indgåelse af en såkaldt ”ren EU-aftale”. Dette bygger på Kommissionens vurdering af, at aftalen alene omfatter områder dækket af såkaldt EU-enekompetence, således at aftalen mellem EU og Singapore kan indgås uden medlemsstaternes deltagelse, som det ellers tidligere har været tilfældet ved andre frihandelsaftaler.

En række medlemsstater og Rådets Juridiske Tjeneste har parallelt med forhandlingsforløbet rejst tvivl om, hvorvidt EU har den fornødne enekompetence, således at EU på egen hånd kan indgå frihandelsaftalen med Singapore, eller om aftalen indeholder elementer af ”delt kompetence”, således at medlemsstaterne nødvendigvis skal deltage.

Navnlig er der fra en række medlemslande og Rådets Juridiske Tjeneste udtrykt tvivl med hensyn til omfanget og arten af EU’s kompetence for så vidt angår visse bestemmelser om beskyttelse af udenlandske investeringer, transporttjenester, intellektuel ejendom, gennemsigtighed og bæredygtig udvikling.

I betragtning heraf har Kommissionen i medfør af artikel 218, stk. 11, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmøde (TEUF) anmodet Domstolen om en udtalelse om, hvorvidt EU har den fornødne enekompetence, således at EU egen hånd kan undertegne og indgå den påtænkte frihandelsaftale med Singapore.

Mere specifikt har Kommissionen anmodet Domstolen om en udtalelse vedrørende følgende spørgsmål:

[Skriv tekst]

”Har Den Europæiske Union den fornødne kompetence til på egen hånd at undertegne og indgå frihandelsaftalen med Singapore? Og for så vidt angår nærværende sag mere præcist udtrykt:

– Hvilke bestemmelser i aftalen hører under EU's enekompetence?

– Hvilke bestemmelser i aftalen hører under EU's delte kompetence?

– Findes der nogen bestemmelse i aftalen, som hører under medlemsstaternes enekompetence?”

Kommissionen er af den opfattelse, at EU har den fornødne enekompetence, således at EU på egen hånd kan indgå den påtænkte frihandelsaftale med Singapore.

Det er forventningen, at flere medlemsstater og Rådets Juridiske Tjeneste – der ikke støtter Kommissionens opfattelse – vil afgive indlæg i udtalelsessagen. Sagen vurderes at være den væsentligste på området for EU's eksterne kompetence siden Lissabontraktatens ikrafttræden.

Sagens betydning for Danmark

Den påtænkte frihandelsaftale med Singapore bliver en af de første frihandelsaftaler, der indgås efter Lissabontraktatens ikrafttræden. Aftaleteksten består i alt af 17 kapitler – med hver sine bilag – og en protokol om regler for varers oprindelse. Fra dansk side er man en varm fortaler for liberalisering og fremme af samhandel, herunder EU's indgåelse af frihandelsaftaler med tredjelande. Danmarks er derfor også meget positivt indstillet over for frihandelsaftalen med Singapore, hvis ikrafttræden imødeses.

Formålet med den påtænkte aftale er overordnet set at sikre en gennemgribende liberalisering og fremme af samhandelen og investeringerne mellem parterne. Aftaleteksten indeholder således bestemmelser om etablering af et frihandelsområde for varer og tjenesteydelser.

Efter TEUF artikel 3, stk. 1, litra g, har EU enekompetence for så vidt angår den fælles handelspolitik (artikel 207), herunder den fornødne kompetence til på egen hånd at indgå aftaler med tredjelande om den fælles handelspolitik.

Aftaleteksten i Singapore-aftalen rummer imidlertid ligeledes bestemmelser om en lang række andre forhold, herunder bestemmelser om beskyttelse af udenlandske investeringer, grænseoverskridende transporttjenester (søtransport), intellektuel ejendom, gennemsigtighed og bæredygtig udvikling, som kan anses for delt kompetence i visse henseender.

Regeringen finder det vigtigt at fastholde, at de områder af traktaterne, som er delt kompetence, vedbliver at være det i forhold til indgåelse af internationale aftaler – så længe, at indgåelsen ikke berører fælles regler eller ændrer deres rækkevidde, jf. artikel 3, stk. 2, i TEUF.

Det gælder navnlig i forhold til transportområdet (søtransport), som er et område med delt kompetence, der udtrykkeligt er undtaget fra den fælles handelspolitikens anvendelsesområde, jf.

[Skriv tekst]

artikel 207, stk. 5, i TEUF. Videreførelsen fra Nicetraktaten til Lissabontraktaten af denne undtagelse på transportområdet var for Danmark og andre søfartsnationer en prioritet for netop fortsat at sikre udgangspunktet om delt kompetence på dette område.

Det bemærkes i den forbindelse, at Danmark er en væsentlig international søfartsaktør med en danskejet handelsflåde, der er den 11. største i verden (nov. 2015). Op mod ti procent af verdenshandlen fragtes af dansk opererede skibe, og dansk søfart er Danmarks største eksporterhverv. Samlet set står dansk søtransport for godt 50 % af Danmarks eksport af tjenesteydelser og omkring 20 % af Danmarks samlede eksport (2014). Det er således centralt for Danmark, at den delte kompetence særligt på området for søtransport fastholdes, så Danmark fortsat kan optimere sin indflydelse i forhold til aftaler med tredjelande.

Efter Regeringens opfattelse har EU ikke den fornødne kompetence til på egen hånd at indgå den påtænkte frihandelsaftale med Singapore.

I betragtning af ovenstående er det derfor Regeringens opfattelse, at der bør afgives indlæg i sagen, hvori der argumenteres for, at den påtænkte frihandelsaftale med Singapore indeholder elementer, der er delt kompetence. Regeringen vil i den forbindelse navnlig fokusere på søtransport.

Fristen for afgivelse af indlæg i udtalelsessagen er den 8. januar 2016.